

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Történelmi Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	alap (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Tanulmányok

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	BEVEZETÉS AZ EURÓPAI ÉS NEMZETKÖZI GAZDASÁGI KAPCSOLATOKBA (HLM4305) INTRODUCERE IN ECONOMIA EUROPEANA SI INTERNATIONALA (HLM4305)						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. HUNYADI ATTILA GÁBOR egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. HUNYADI ATTILA GÁBOR egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	3	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alap/kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					12
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					12
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama		42 conv.			
3.8 A félév össz-óraszama		56 fiz./126 conv.			
3.9 Kreditszám		5			

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> A kurzus során szükség van – egyes dokumentumok, statisztikák, modellek, térképek digitalizált változatainak láthatóvá tételéhez – számítógépre és projektorra (digitális).
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> A szemináriumok során szükség van – egyes dokumentumok, statisztikák, modellek, térképek digitalizált változatainak láthatóvá tételéhez – számítógépre és projektorra (digitális).

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A doméniumnak megfelelő specifikus fogalmak elsajátítása és használata • A társadalomtudományok kutatási eszközeinek az alkalmazása • Saját kutatási projekt megtervezésének és végrehajtásának képessége • Adatgyűjtési képesség • Elemzési képesség
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Kritikai gondolkodás kialakítása • Beszédkészség kifejlesztése • Közösségben végzett munka összehangolása • Elemző- és szintetizáló készség • Számítógéphasználat

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A kurzus a nemzetközi gazdasági kapcsolatok változását, alakulását ismerteti, a világgazdaság mozgását a XIX. Század végétől a XX. század végéig, XXI. század első évtizedéig. • Az említett időszakot három tengely mentén tárgyaljuk: • A főbb közgazdaság-elméleti iskolákat és gazdaságpolitikai gyakorlatot ismertetjük és elemezzük (pl. merkantilizmus, liberalizmus, nacionalizmus manchesterizmus, keynesianizmus, szocializmus, monetarizmus, strukturalizmus, internacionalizmus); • megismerjük a közgazdaságtan és világgazdaságtan alapfogalmait: pl. növekedési és fejlettségi mutatók (GDP, GNP, komparatív előnyök, gazdaságpolitikák), valamint a világgazdaságtanban használt statisztikai, leíró és analitikus módszereket, technikákat. • Elemezzük különböző állami, regionális, kontinentális és gazdasági entitások világgazdasági helyzetét, politikáit, amelyek az államközi, nemzetközi és transznacionális gazdasági kapcsolatokat befolyásolják
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Végigkísérjük a nemzetközi gazdasági-pénzügyi-kereskedelmi szervezetek (pl. ENSZ, VilágBank, IMF, GATT, WTO) létrejöttét, fejlődését, funkcióit és alakulását, alkalmazkodását az első globalizáció időszakától a második globalizációig. Felbecsüljük melyek a legfontosabb aktorai a világgazdaságnak, milyen regionális gazdasági tömbösödési vagy egyéb technikákkal alkalmazkodnak az aktorok a változó gazdasági, pénzügyi, éghajlati változásaihoz.

	<ul style="list-style-type: none"> A szemináriumokon közgazdasági gondolkodók írásait, elemzéseit, különösen a Közép-Kelet Európai, magyarországi, erdélyi és romániai gazdasági gondolkodók műveit, életpályáját dolgozzuk fel. Igény esetén, a nemzetközi kapcsolatok tanulmányozását könnyítendő, kiegészítendő a jelenkori nemzetközi gazdasági-pénzügyi-kereskedelmi szervezetek (pl. ENSZ, VilágBank, IMF, GATT, WTO) jelentéseit, elemzéseit, világgazdaságkutató intézetek policy papereit olvassuk, elemezzük, statisztikai évkönyvek és éves jelentések módszereit gyakoroljuk, adatait értelmezzük.
--	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés: (fogalomtörténet, fogalomelemzés).	Előadás, szemléltetés, megbeszélés.	
A világgazdaság, nemzetközi gazdasági kapcsolatok kutatásának módszertana.		
Nemzetgazdaságtani iskolák, elméletek és közgazdászok:	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
Nemzetgazdaságok története. A XIX. század második fele és a XX. Század első fele. Az aranystandard rendszer (latin Monetáris Unió) (1870-1914).	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
A két világháború közötti világgazdaság.	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
A világgazdaság feldarabolódása a második világháború előtt és alatt. A kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok újjáépítése 1945 után.	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
Az 1945 utáni pénzügyi-kereskedelmi-gazdasági világrend. A Bretton Woods-i rendszer.	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
A bipoláris nemzetközi világrend és az el nem kötelezett államok gazdaságai. A Szovjet tömb gazdasági rendszere (KGST).	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
Regionális tömbök és integrációs elméletek. Az európai integráció kezdetei és folyamata.	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
Az amerikai gazdasági tömb. AEA, Kanada és NAFTA, Dél-Amerika. Afrikai, ázsiai integrációs, regionális tömbök: ASEAN, APEC, OAU.	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
Az 1970-es évek recessziója. Kőolaj és energia. OPEC és OECD.	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
Nemzetközi világrend. Nemzetközi szerződések és szervezetek. Az ENSZ család. Kormányközi szervezetek (IGO). Kereskedelmi egyezmények és a Világkereskedelmi szervezet (World Trade Organization WTO)	Előadás, szemléltetés, megbeszélés,	
Nemzetközi cégek. A G-7 és a G-8 konferenciák.	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
A világgazdaság és a globalizáció az 1990-2000-es években. Ökológia és energia. Fenntartható fejlődés.		
A nemzetközi gazdasági-pénzügyi diplomácia alapkérdései az ezredfordulón.		
Bibliográfia Blahó András - Prandler Árpád: <i>Nemzetközi szervezetek és intézmények.</i> Aula, Budapest, 2001. Cameron, Rondo: <i>A világgazdaság rövid története.</i> Maecenas, Budapest, 1994. 13-16. fejezet.		

Diederiks-Lindblad: *Nyugat-európai gazdaság és társadalomtörténet*. Osiris, Budapest, 1995. 6. fejezet.

Fakultatív:

Goldstein, Joshua – Pevehouse, Jon C: *Relatii Internationale*. Polirom, 2008. Partea II-a. Politica economica internationala.

Hardwick, Philip: *Introducere in economia politica moderna*. Polirom, 2002.

Johnson, Paul: *A modern kor. A 20. század igazi arca. XX. századi intézet*. Budapest, 2000. X., XVII., XVIII., XX. fejezet.

Kaposi Zoltán: *A XX. század gazdaságtörténete*. Budapest, 2001.

Ormos Mária: *A gazdasági világválság magyar visszhangja*. Budapest, 2004.

Roberts, Paul: *Az olajkorszak vége. Egy bizonytalan világ kezdetén*. HVG könyvek, Budapest, 2004.

8.2 Szemináriumok	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés: (fogalomtörténet, fogalomelemzés). A világgazdaság, nemzetközi gazdasági kapcsolatok kutatásának módszertana.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	Alapfogalmak/kulcsszavak: világgazdaság, nemzetközi gazdaság, transznacionális kapcsolatok, fejlődés, növekedés, GDP, bruttó hazai termék, netto hazai termék, Human Development Index, valuta, konvertibilitás, pénz, valuta, érték, csere, piac külkereskedelmi mérleg, államháztartási mérleg, hiány, gazdaságpolitika, politikai program, kormányprogram, válság, válságkezelés.
Nemzetgazdaságtani iskolák, elméletek és közgazdászok:	Problematizálás, szemléltetés, vita.	Alapfogalmak/kulcsszavak: pénz, valuta, érték, csere, piac, merkantilizmus, szabad kereskedelem, protekcionizmus, liberális kapitalizmus, marginalizmus, keynesianizmus, irányított gazdaság, szocializmus, jóléti állam, monetarizmus.
Nemzetgazdaságok története. A XIX. század második fele és a XX. Század első fele. Az aranystandard rendszer (latin Monetáris Unió) (1870-1914).	Problematizálás, szemléltetés, vita.	Alapfogalmak/kulcsszavak: pénz, protekcionizmus, liberális kapitalizmus, marginalizmus, aranystandard, szabad kereskedelem, első globalizáció
A két világháború közötti világgazdaság.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	Alapfogalmak/kulcsszavak: versaillesi békerendszer, J. M. Keynes, a béke gazdasági következményei, világgazdasági válság, krach, protekcionizmus, eladósodás, jótétel, külföldi kölcsönök, újjáépítés, pénzügyi leértékelési verseny.
A világgazdaság feldarabolódása a második világháború előtt és alatt. A kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok újjáépítése 1945 után.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	Alapfogalmak/kulcsszavak: hadi gazdaság, totális háború, anyagháború, technológia, békeszerzések, bipoláris világ, kommunizmus, Nyugat-Európai Újjáépítési Terv (Marshall-segély), európai egységfolyamat.
Az 1945 utáni pénzügyi-kereskedelmi-gazdasági világrend. A Bretton Woods-i rendszer.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	Alapfogalmak/kulcsszavak: Breton-Woods-i pénzügyi konferencia, Keynes, bancor-fiktív valuta, Nemzetközi Valutaalap, Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank, Általános Vámtarifa és Kereskedelmi Egyezmény (GATT).

<p>A bipoláris nemzetközi világrend és az el nem kötelezett államok gazdaságai. A Szovjet tömb gazdasági rendszere (KGST).</p>	<p>Problematizálás, szemléltetés, vita.</p>	<p><i>Alapfogalmak/kulcsszavak:</i> Kölcsönös gazdasági Segélynyújtási Tanács, szocialista tömb, bipoláris világ, tervutasításos gazdaság, államosítás, kollektivizálás, tervhivatal, terv-rendszer, ötéves terv, második világ, harmadik világ, el nem kötelezettek, Bandung, disszidencia, reform-marxisták, rendszerváltás.</p>
<p>Regionális tömbök és integrációs elméletek. Az európai integráció kezdetei és folyamata.</p>	<p>Problematizálás, szemléltetés, vita.</p>	<p><i>Alapfogalmak/kulcsszavak:</i> gazdasági integrációs lépcsőfokok, legnagyobb kedvezmény elve, kereskedelmi szerződések, szabadkereskedelmi övezet, vámcsökkentés, vámunió, gazdasági és monetáris unió, valutaunió, preferenciális rendszerek, EFTA, ASEAN, NAFTA, MERCOSUR, FÁK, CEFTA, APEC, OAU.</p>
<p>Az amerikai gazdasági tömb. AEÁ, Kanada és NAFTA, Dél-Amerika. Afrikai, ázsiai integrációs, regionális tömbök: ASEAN, APEC, OAU.</p>	<p>Problematizálás, szemléltetés, vita.</p>	<p><i>Alapfogalmak/kulcsszavak:</i> valuta-zónák, konvertibilitás, világkereskedelmi részesedés, yentömb, dollár-paritás, világpénz, tőzsdék, árfolyamok.</p>
<p>Az 1970-es évek recessziója. Kőolaj és energia. OPEC és OECD.</p>	<p>Problematizálás, szemléltetés, vita.</p>	<p><i>Alapfogalmak/kulcsszavak:</i> ciklikusság-elmélet, Kondratjev-ciklusok, Rostow növekedési modellje, stagnálás, depresszió, krach, csőd, technológiai forradalom, stagfláció, infláció, bojkott, konjunktúra, szénhidrát alapú gazdaság, gazdasági hatékonyság, energiakímélő technológia, Kőolajkitermelő Államok Szervezete, OPEC, OAPEC, OEEC, OECD.</p>
<p>Nemzetközi világrend. Nemzetközi szerződések és szervezetek. Az ENSZ család. Kormányközi szervezetek (IGO). Kereskedelmi egyezmények és a Világkereskedelmi szervezet (World Trade Organization WTO)</p>	<p>Problematizálás, szemléltetés, vita.</p>	<p><i>Alapfogalmak/kulcsszavak:</i> nemzetközi fejlesztési programok, segélynyújtás, külföldi kölcsönök, beruházások, nemzetközi cash-flow, adósságcsapda, fejlődő országok, harmadik világ, segélyprogramok, IBRD, IDA, MIGA, IMF.</p>
<p>Nemzetközi cégek. A G-7 és a G-8 konferenciák.</p>	<p>Problematizálás, szemléltetés, vita.</p>	<p><i>Alapfogalmak/kulcsszavak:</i> transznacionális vállalatok, multinacionális cégek, G20, G7, G8, OECD konferenciák, Davos.</p>
<p>A világgazdaság és a globalizáció az 1990-2000-es években. Ökológia és energia. Fenntartható fejlődés.</p>		<p><i>Alapfogalmak/kulcsszavak:</i> transznacionális kapcsolatok, globalizáció, külföldi direkt befektetések FDI, klímaváltozás, ökológiai lábnyom, üvegházhatás, szénkibocsátások, kyoto-i protokollum, ENSZ, Közgyűlési határozatok, Koppenhágai Klíma-csúcs.</p>
<p>A nemzetközi gazdasági-pénzügyi diplomácia alapkérdései az ezredfordulón.</p>		<p><i>Alapfogalmak/kulcsszavak:</i> adaptáció, ökológiai kihívások és megoldások, Koppenhága, világrend, világkormány, ENSZ-reform. Világgazdasági recessziós hullám, Világgazdaság-kutató intézetek, ökológiai programok, megújuló erőforrások, energiakímélő technológia,</p>

Az erdélyi magyar gazdasági gondolkodás múltjából. Szerk. Csetri Elek- Egyed Ákos- Somai József. Kolozsvár, 2001. I.K. mek.oszk.hu/03100/03120/03120.pdf, II. KÖTET. 2004. mek.oszk.hu/03100/03121/03121.pdf, k. KÖTET 2011. (emailben a csoportcímre küldve)

Berend T. Ivan: *An Economic History of Twentieth-Century Europe.* Cambridge, Univ Press, 2006. reader online

Bitay László: *Pénzügyi kézikönyv.* RMKT, Kolozsvár 2012.

Blahó András (szerk.): *Világgazdaságtan 2.: Globális fejlődés, gazdaságdiplomácia.* AULA Kiadó, Budapest 2002.

Davies, Norman: *Európa története.* Osiris, Budapest, 2001.

*Financial Globalization and the Emerging Market Economy*_(2004) reader online

Gelauff, Georg et al.: *Subsidiarity and Economic Reform in Europe* __Springer, The Hague, 2008. reader online

International Economic Integration in Historical Perspective (2006) reader online

International Economics __ Global Markets and Competition __ (2006) reader online

Kennedy, Paul: *Nagyhatalmak tündöklése és bukása.* Budapest, 1992.

Keynes, John Maynard: *A békeszerződés gazdasági következményei.* Európa, Budapest, 2000.

KözMag. Antológia. 2001-2011. RMKT, 2011.

Krugman, Paul - *The Return of Depression Economics and the Crisis of 2008*, 2e. Norton; 2009. reader online

MTA Világgazdaságtudományi Intézet kiadványai: <http://www.vki.hu/kot.shtml>

Polányi Károly *Az archaikus társadalom és a gazdasági szemlélet* [ford. Endreffy Zoltán, Kis János] ; [bev. Szentes Tamás] Budapest : Gondolat Könyvkiadó, 1976.

Randy C. Epping: *Világgazdaság dióhéjban.* Typotex Kiadó, Bp. 2003.

Roberts, Martin: *Európa története 1900-1973.* Budapest, 1992.

Simai-Gál: *Új trendek és stratégiák a világgazdaságban.* Akadémiai Kiadó 2000. Első rész I.

Szentes Tamás: *Világgazdaságtan. Elméleti és módszertani alapok.* AULA, Budapest, 1996.

Wallerstein, Immanuel Maurice: *A modern világgazdasági rendszer kialakulása : A tőkés mezőgazdaság és az európai világgazdaság eredete a XVI. században* /; [az utószót írta Szentes Tamás] Budapest : Gondolat Könyvkiadó, 1983.

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy eleget tesz a következő elvárásoknak:

- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

A kurzus és a szeminárium során a nemzetközi agytrösztök, kutatóintézetek, szakirodalom, szakmai szervezetek folyóiratait és elemző honlapok felhasználásával, használatával, elemzésével a tantárgy kapcsolatot teremt ezekkel a kutató- és elemző, döntéshozók központokkal, arra ösztönözve az egyetemi hallgatókat, hogy a gazdasági és szellemi piacon működő kutatás- és döntéshozók csoportok legaktuálisabb témáit, módszereit, álláspontjait megismerjék, elemezzék, vitassák, ezáltal a tudományág módszertanát, episztemológiáját és beszédmódját, kommunikációs formáit és tartalmát megismerjék, gyakorolják. A szemináriumi prezentációk, vitaindítók és dolgozatok a diákok gyakorlati és módszertani felkészítését célozzák meg.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A tantárgy alapismereteinek megértése, ismerete, értelmezése.	Írásbeli vizsga	40%
10.5 Szeminárium	A hallgatók aktív részvétele a szemináriumokon, 2 referátum és két prezentáció bemutatása, A referátumok egyenként min. 4 -max. 6 oldalas, írott, könyvészet kötelező feltüntetésével elkészített beadandó dolgozat, mely a végső jegy 20%-t jelenti.	2 referátum bemutatása és megvédése.	40%
	Félévi dolgozat írásban való beadása, beküldése emailben a vizsgaidőpontig.	Fogalmak helyes használata, formai követelmények teljesítése	20%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Szemináriumok minimum 75% aktív jelenlét. • Átmenő jegy (5) elérése minden felmérési kategóriánál. 			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2020. 03.17

Dr. Hunyadi Attila Gábor

Dr. Hunyadi Attila Gábor

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2020. 03.20

Dr. Nagy Róbert Miklós docens

